

درس ۷: نواحی اقتصادی (کشاورزی و صنعت)

الف) درست یا نادرست بودن عبارت های زیر را مشخص کنید: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

- ۱- کشاورزی تجاری فقط در کشورهای پیشرفته وجود دارد. صحیح □ غلط ■
- ۲- گاه مزارع غله تجاری به صورت یک شرکت یا اتحادیه بزرگ اداره می شوند. صحیح ■ غلط □
- ۳- مزارع پلانتیشن در کشورهای مجاور خط استوا قرار دارند. صحیح ■ غلط □
- ۴- مهم ترین نواحی صنعتی اروپا در شمال این قاره قرار دارند. صحیح □ غلط ■
- ۵- علت اصلی گرسنگی، کمبود مواد غذایی است. صحیح □ غلط ■

ب) عبارت های زیر را با کلمات مناسب کامل کنید: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

- ۶- در کشاورزی ... **معیشتی (غیرتجاری)** ... میزان تولید و سود اقتصادی کم است.
- ۷- در کشورهای آسیایی و افریقایی بخش عمده غذای مردم را ... **غلات** ... تشکیل می دهد.
- ۸- حدود ۴۰ درصد نرت جهان را کشور ... **ایالات متحده امریکا** ... تولید می کند.
- ۹- بیشتر برنج دنیا در قاره ... **آسیا** ... کشت می شود.
- ۱۰- به زمین های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص اختصاص دارد، ... **پلانتیشن** ... می گویند.
- ۱۱- امروزه صاحبان اغلب مزارع تک محصولی تخصصی (پلانتیشن ها) شرکت های بزرگ، به ویژه شرکت های ... **چند ملیتی** ... هستند.
- ۱۲- شرکت های چند ملیتی عمدتاً ... **امریکایی** ... و ... **اروپایی** ... هستند.
- ۱۳- بیشتر مزارع تک محصولی نواحی استوایی در نزدیکی ... **ساحل دریاها** ... واقع شده اند.
- ۱۴- گرسنگی و ... **سوء تغذیه** ... از مسائل مهم جهان امروز است.
- ۱۵- علت اصلی گرسنگی، ... **« فقر »** ... است.
- ۱۶- صنایع « های تک » با ... **میکروالکترونیک ها** ... و ریزپردازنده ها سر و کار دارند.
- ۱۷- صنایع نوین یا « های تک » با فعالیت های اقتصادی نوع ... **چهارم** ... ارتباط نزدیکی دارند.

ج) گزینه صحیح را انتخاب کنید: (هر مورد ۰/۲۵ نمره)

۱۸- فعالیت هایی که فراهم کننده خدمات مربوط به جمع آوری و پردازش اطلاعات است، جزء کدام دسته از فعالیت های اقتصادی است؟

الف) نوع اول (ب) نوع دوم (ج) نوع سوم (د) نوع چهارم

۱۹- از دهه ۱۹۷۰ میلادی کدام کشورها با انقلاب سبز، در زمینه تولید برنج به خودکفایی رسیدند؟

الف) ویتنام - پاکستان (ب) پاکستان - بنگلادش (ج) فیلیپین - اندونزی (د) فیلیپین - پاکستان

۲۰- مهم ترین نواحی صنعتی اروپا در ..... آن واقع شده اند.

الف) شمال (ب) غرب (ج) شرق (د) جنوب

۲۱- از نظر کارشناسان محیط زیست در کدام شیوه کشت خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک زیاد است؟

الف) باغداری تجاری (ب) کشت غلات تجاری (ج) کشت پلانتیشن (د) کشت کشت مدیترانه ای

۲۲- در کدام نواحی، کشت تک محصولی تخصصی رواج دارد؟

الف) گرم و خشک (ب) سرد و قطبی (ج) گرم و مرطوب (د) معتدل و مرطوب

د) به سوالات زیر پاسخ کوتاه دهید:

۲۳- به طور کلی، نواحی کشاورزی در جهان چند نوع هستند؟ نام ببرید. (۰/۵)

پاسخ: دو نوع هستند، نواحی کشت معیشتی (غیرتجاری) و نواحی کشت غیر معیشتی

۲۴- غلات و اهمیت آن را بنویسید. (۰/۵)

پاسخ: غلات مانند گندم، برنج و... نقش مهمی در تامین غذای مردم دارد.

۲۵- دلیل اینکه دامداری های تجاری در کنار مزارع بزرگ غله تجاری ایجاد می شوند چیست؟ (۰/۵)

پاسخ: تا از بقایای محصولات کشاورزی برای تغذیه دام استفاده کنند.

۲۶- انقلاب سبز در کدام کشورها موفق بود؟ دو نمونه را نام ببرید. (۰/۵)

پاسخ: فیلیپین و پاکستان

۲۷- چرا امروزه صاحبان اغلب مزارع تک محصولی تخصصی (پلانتیشن ها) شرکت های بزرگ، به ویژه شرکت های چند ملیتی هستند؟ (۰/۵)

پاسخ: زیرا این گونه مزارع به سرمایه گذاری زیادی نیاز دارند.

۲۸- ناحیه صنعتی امریکای شمالی شامل چه کشورهایی است؟ (۰/۵)

پاسخ: شامل ایالات متحده امریکا و کانادا است.

۲۹- مهم ترین نواحی صنعتی اروپا در کدام قسمت این قاره قرار دارد؟ (۰/۲۵)

پاسخ: غرب این قاره.

۳۰- منظور از صنایع « های تک » چیست؟ (۰/۵)

پاسخ: صنایعی که به طور عمده با میکروالکترونیک ها و ریزپردازنده ها سروکار دارند.

۳۱- امروزه کشورها سعی می کنند از چه طریقی صنایع نو را گسترش دهند؟ (۰/۵)

پاسخ: با ایجاد پارک های علم و فناوری.

۳۲- هدف از ایجاد پارک های علم و فناوری چیست؟ (۰/۵)

پاسخ: گسترش صنایع نو.

۳۳- قلب صنایع فضای مجازی جهان کجاست؟ (۰/۲۵)

پاسخ: دره سیلیکون (سیلیکون ولی).

۳۴- دره سیلیکون در کجا قرار دارد؟ (۰/۵)

پاسخ: در جنوب شرقی سانفرانسیسکو در ایالت کالیفرنیا.

و) به سوالات زیر پاسخ کامل دهید

۳۵- « اقتصاد » را تعریف کنید. (۱)

پاسخ: نظامی از تولید، توزیع، مبادله و مصرف کالاها و خدمات توسط گروه های مختلف اجتماعی در یک ناحیه است.

۳۶- چهار گروه فعالیت های اقتصادی را نام ببرید. (۱)

پاسخ: ۱- فعالیت های نوع اول (کشاورزی). ۲- فعالیت های نوع دوم (صنعت). ۳- فعالیت های نوع سوم (خدمات). ۴- فعالیت های نوع چهارم.

۳۷- منظور از فعالیت های اقتصادی نوع اول چیست؟ مثال بزنید. (۱)

پاسخ: به فعالیت هایی گفته می شود که با استخراج و به دست آوردن مواد خام یا محصول از زمین یا دریا سروکار دارند. مثل: زراعت، استخراج معدن، جنگل داری، صید ماهی.

۳۸- منظور از فعالیت های اقتصادی نوع دوم چیست؟ (۱)

پاسخ: شامل فعالیت هایی است که طی آنها منابع و مواد اولیه در کارخانه ها تغییر شکل می یابند و به کالا تبدیل می شوند. مانند تولید انواع کالاهایی که در زندگی روزانه از آنها استفاده می کنیم.

۳۹- منظور از فعالیت های اقتصادی نوع سوم چیست؟ مثال بزنید. (۱)

پاسخ: به فعالیت هایی گفته می شود که در فرایند آنها خدماتی به دیگران ارائه می شود. مانند حمل و نقل، بانکداری، امور آموزشی، تجارت.

۴۰- منظور از فعالیت های اقتصادی نوع چهارم چیست؟ (۱)

پاسخ: بخشی از فعالیت های اقتصادی که فراهم کننده خدمات مربوط به جمع آوری و پردازش اطلاعات و فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی

۴۱- به چه سبب، فعالیت کشاورزی یک فعالیت بسیار مهم اقتصادی است؟ (۱)

پاسخ: یکی از نیازها و نگرانی های مهم بشر امروز، تامین غذاست و امنیت غذایی جزء اهداف و برنامه های مهم همه کشورها محسوب می شود.

۴۲- برای طبقه بندی نواحی کشاورزی در جهان از چه معیارهای گوناگونی استفاده می شود؟ چهار معیار را نام ببرید. (۱)

پاسخ: معیشتی یا تجاری بودن، اندازه و وسعت زمین، مالکیت زمین (شخصی، دولتی، اجاره ای و...)، میزان سرمایه، نیروی انسانی و...

۴۳- ویژگی های کشاورزی معیشتی (غیرتجاری) را بنویسید. (۱)

پاسخ: تولید محصول یا پرورش دام بیشتر در حد مصرف خانوار کشاورز یا فروش محلی صورت می گیرد و میزان تولید و سود اقتصادی کم است.

۴۴- ویژگی های کشاورزی تجاری را بنویسید. (۱/۵)

پاسخ: در کشاورزی تجاری، تولید محصول کشاورزی یا پرورش دام به منظور فروش در بازارهای داخلی یا صادرات به کشورهای دیگر و با هدف کسب سود انجام می شود. در این نوع کشاورزی، معمولا از فناوری های پیشرفته و ابزارآلاتی مانند تراکتور و... استفاده می شود. این نوع کشت به سرمایه بسیار نیاز دارد و میزان تولید محصول نیز در آن زیاد است.

۴۵- کدام کشورها بخش عمده گندم جهان را تولید می کنند؟ چهار مورد را نام ببرید. (۱)

پاسخ: چین، ایالات متحده آمریکا، روسیه، کانادا، فرانسه و استرالیا.

۴۶- چرا محصول برنج در نواحی خاصی کشت می شود؟ (۱)

پاسخ: به دلیل اینکه به شرایط خاص آب و هوایی گرمسیری و نیمه گرمسیری و رطوبت هوا و آب زیاد وابسته است.

۴۷- ویژگی های مزارع غله تجاری را بنویسید. (۱/۵)

پاسخ: مزارع غله تجاری معمولا بسیار بزرگ اند و کاشت و برداشت محصول در آنها به صورت ماشینی انجام می شود. گاه این مزارع به صورت یک شرکت یا اتحادیه بزرگ اداره می شوند و معمولا از بقایای برداشت غلات برای خوراک دام استفاده می شود.

۴۸- اصطلاح «کشت و صنعت» را تعریف کنید. (۱)

پاسخ: در مزارع غله تجاری، معمولا در کنار مزارع، کارخانه هایی برای تبدیل، بسته بندی و توزیع محصولات در بازارهای مصرف پدید می آید که در اصطلاح به آنها «کشت و صنعت» می گویند.

۴۹- «انقلاب سبز» چیست؟ (۱)

پاسخ: از دهه ۱۹۷۰ میلادی برخی از کشورها موفق شدند با به کار بردن روش های علمی، بذرهایی اصلاح شده، کود و آفت کش های شیمیایی و ماشین آلات موفق شدند تولید کشاورزی خود را به چند برابر افزایش دهند که به آن «انقلاب سبز» گفته می شود.

۵۰- ویژگی های «دامداری تجاری» را بنویسید. (۱/۵)

پاسخ: در دامداری تجاری، دامداران برای تولید گوشت، شیر و سایر لبنیات یا پشم به نگهداری از دام ها و پرواربندی آنها با استفاده از تجهیزات مدرن و روش های علمی اقدام می کنند. این گونه دامداری ها ممکن است در کنار مزارع بزرگ غله تجاری ایجاد شوند و از بقایای محصولات کشاورزی برای تغذیه دام استفاده کنند.

۵۱- مهم ترین مراکز دامداری تجاری در جهان کدام کشورها هستند؟ چهار مورد را نام ببرید. (۱)

پاسخ: ایالات متحده آمریکا، اتحادیه اروپا، استرالیا، آرژانتین.

۵۲- «پلانتیشن» چیست؟ (۱)

پاسخ: پلانتیشن عبارت است از زمین های وسیع کشاورزی که به تولید یک محصول خاص اختصاص دارد. این محصولات برای صادرات و عرضه به بازارهای فروش جهانی تولید می شوند.

۵۳- چهار محصول از مهم ترین محصولات تولیدی در مزارع پلانتیشن را نام ببرید. (۱)

پاسخ: موز، قهوه، آناناس و کاکائو.

۵۴- مزارع پلانتیشن در کدام نواحی قرار دارند؟ (۱)

پاسخ: خاص نواحی گرم و مرطوب استوایی در کشورهای مجاور استوا در قاره های آسیا، آفریقا و آمریکای جنوبی قرار دارند.

۵۵- تاریخچه پیدایش مزارع پلانتیشن را بنویسید. (۱)

پاسخ: در گذشته، وقتی اروپاییان قاره آمریکا را کشف و به آنجا مهاجرت کردند و در آنجا ساکن شدند، برخی از تاجران ثروتمند، مزارع تجاری وسیع تک محصولی «پلانتیشن» را به ویژه در جنوب ایالات متحده احداث کردند. آنها بردگان سیاه پوست را مجبور به کار در این مزارع می کردند و از راه تجارت این محصولات سود زیادی به دست می آوردند.

۵۶- شرکت های چند ملیتی را تعریف کنید. (۱)

پاسخ: شرکت های چند ملیتی شرکت هایی هستند که معمولاً بخش مرکزی آنها در کشورهای پیشرفته صنعتی قرار دارد و شعبه ها و کارخانه های مونتاژ آنها در سایر نواحی ایجاد شده اند. این شرکت ها در خارج از مرزهای کشور مبدا فعالیت می کنند.

۵۷- چرا بیشتر مزارع تک محصولی نواحی استوایی در نزدیکی ساحل دریاها واقع شده اند؟ (۰/۷۵)

پاسخ: تا بتوانند از کشتی برای صدور محصولات به نواحی مختلف جهان استفاده کنند.

۵۸- پیامدهای منفی توسعه مزارع پلانتیشن از نظر کارشناسان محیط زیست را بنویسید. (۱/۵)

پاسخ: در کشت تک محصولی، به دلیل اینکه مزارع سالیان متمادی به کشت یک محصول اختصاص می یابند، خطر فرسایش و ضعیف شدن خاک زیاد است. به علاوه، استفاده مداوم و زیاد از کودها و آفت کش های شیمیایی در این مزارع به محیط زیست آن نواحی آسیب می رساند.

۵۹- علل گرسنگی و دسترسی نداشتن گروه هایی از مردم جهان به غذا چیست؟ (۱/۵)

پاسخ: فقر و بی عدالتی، تغییرات آب و هوایی و وقوع خشکسالی ها، جنگ ها و مهاجرت های اجباری، سیل، طوفان و بالا رفتن قیمت مواد غذایی

۶۰- نواحی صنعتی جهان بر اساس چه عواملی با یکدیگر تفاوت دارند؟ (۱)

پاسخ: از نظر تعداد صنایع، کمیت و کیفیت تولیدات کارخانه ای و همچنین سودی که از راه صدور کالاهای صنعتی به دست می آورند.

۶۱- مهم ترین نواحی صنعتی یا قطب های صنعتی جهان کدامند؟ چهار مورد را نام ببرید. (۱)

پاسخ: ۱- امریکای شمالی ۲- اروپای غربی. ۳- مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا. ۴- روسیه و اروپای شرقی.

۶۲- نواحی صنعتی ایالات متحده امریکا بیشتر در چه مناطقی گسترده شده اند؟ (۰/۷۵)

پاسخ: بیشتر در شمال شرق و از کوه های آپالاش تا دریاچه های پنج گانه گسترده شده اند.

۶۳- مهم ترین نواحی صنعتی مهم اروپا را نام ببرید. (۱/۲۵)

پاسخ: در غرب این قاره، ناحیه رور در کشور آلمان و نواحی صنعتی انگلستان، فرانسه و شمال ایتالیا.

۶۴- چهار کشور از کشورهای صنعتی ناحیه مشرق، جنوب و جنوب شرقی آسیا را نام ببرید. (۱)

پاسخ: ژاپن، چین، هند، کره جنوبی.

۶۵- صنایع نو با فناوری پیشرفته (های تک) شامل چه صنایعی می شود؟ (۱/۵)

پاسخ: شامل رایانه ها و تجهیزات آنها، وسایل صوتی و تصویری، تلفن های هوشمند همراه، صنایع هوافضا، لیزر، روبات ها و زیست فناوری، انرژی های نو، مهندسی پزشکی و به طور کلی، صنایع دانش بنیان.

۶۶- ویژگی های مهم صنایع نو را بنویسید. (۱/۵)

پاسخ: الف) این صنایع عمدتاً بر محور فناوری پیشرفته و استفاده از متخصصان و محققان قرار دارند. ب) پیشرفت آنها بر مبنای نوآوری و رقابت است. ج) این صنایع ناگزیر به برقراری ارتباط با فناوری های روز دنیا و صادر کردن کالاهای تولید شده به کشورهای دیگر جهان اند.

۶۷- پارک های علم و فناوری معمولاً در کجا ایجاد می شوند و چه فعالیت ها و امکاناتی در آن تمرکز یافته اند؟ (۱)

پاسخ: این پارک ها معمولاً در نزدیکی قطب های صنعتی ایجاد می شوند و از تحقیقات دنتشگاهی استفاده می کنند. در این مناطق، آزمایشگاه های متعدد تحقیقاتی و پژوهشگرانی که به ابداع و نوآوری مشغول اند، تمرکز یافته اند.

۶۸- تلاش کشور ایران برای پیشرفت در صنایع نوین و فناورانه، رسیدن به چه اهدافی است؟ (۰/۷۵)

پاسخ: تا هم نیازهای داخلی را برطرف کند و هم با تولید و صدور کالاهای صنعتی پیشرفته، در بازارهای جهانی جایگاهی به دست آورد.

۶۹- گسترش فعالیت های خدماتی چه تاثیری بر چشم انداز شهرها داشته است؟ (۱/۵)

پاسخ: تاثیرات بسیاری می گذارد، موسسات و نهادهای مالی، موسسات گردشگری و مجتمع های رفاهی، موسسات حمل و نقل، مراکز درمانی و آموزشی و... موجب پیدایش ساختمان های بلند مرتبه و برج های عظیم در شهرها شده اند. مراکز خرید و مجتمع های تجاری چند طبقه که هم بخش خرید و هم بخش های تفریحی دارند، در بسیاری از شهرهای بزرگ جهان گسترش یافته اند. این مراکز معمولاً طراحی و معماری مشابهی دارند.